

Forsvaret:

28. februar 2025

Forfatter:

Stine Fjendbo Galili^{1,2}

Vejledere:

Lone Nikolajsen^{1,2}Hans Kirkegaard^{1,2}Bodil Hammer Bech^{1,2}Jette Ahrensberg^{1,2}¹ Aarhus Universitetshospital,
Aarhus, Danmark² Aarhus Universitet, Aarhus,
Danmark

Korrespondance:

s.galili@clin.au.dk

Resumé af afhandling

Acute Pain Treatment in the Emergency Department

Introduktion

Akutte smerter er blandt de hyppigste årsager til kontakt i akutafdelingen, men trods øget opmærksomhed er utilstrækkelig smertebehandling fortsat et klinisk problem. Dette gælder især patienter med et dagligt opioidforbrug, hvor udvikling af opioidtolerance og opioidinduceret hyperalgesi kan vanskeliggøre effektiv smertelindring. Samtidig kan usikkerhed omkring passende opioiddosering og bekymring for bivirkninger eller afhængighed bidrage til underbehandling. Der er derfor behov for bedre evidens for både individualiseret opioidbehandling og multimodale analgetiske strategier i akutmodtagelsen.

Formål

Denne ph.d.-afhandling undersøger centrale udfordringer inden for akut smertebehandling gennem tre komplementære studier med fokus på patienter med akutte smerter i akutafdelingen. Formålet var dels at beskrive den eksisterende kliniske praksis for opioidbehandling hos patienter med dagligt opioidforbrug, dels at undersøge den tilgængelige evidens for lavdosis ketamin som supplement til opioider og endelig at evaluere effekten af lavdosis ketamin som tillæg til morfin i et randomiseret klinisk forsøg.

Resultater

Det første studie viste, at en tredjedel af patienter med dagligt opioidforbrug modtog en PN-opioiddosis, som var lavere end anbefalet, i forhold til deres sædvanlige opioidforbrug. Risikoen for utilstrækkelig dosering steg med stigende daglig opioiddosis, hvilket peger på et forbedringspotentiale i den akutte behandling af denne patientgruppe.

Det systematiske review og metaanalysen samlede den eksisterende evidens for lavdosis ketamin som supplement til opioider ved akutte smerter i akutafdelingen. Samlet viste analysen en besked, men statistisk signifikant reduktion i smerteintensitet samt et lavere behov for supplerende opioidbehandling sammenlignet med opioider alene.

HVAD TILFØJER AFHANDLINGEN?

- En tredjedel af patienter med dagligt opioidforbrug modtager utilstrækkelige PN-opioiddoser.
- Lavdosis ketamin forbedrer den tidlige smertelindring, når det gives som supplement til morfin.
- Effekten ses både hos patienter med og uden dagligt opioidforbrug.

HVAD VED VI?

- Utilstrækkelig smertebehandling er fortsat hyppig i akutafdelinger.
- Patienter med dagligt opioidforbrug har øget risiko for utilstrækkelig analgesi.
- Lavdosis ketamin anbefales i flere internationale retningslinjer som led i multimodal smertebehandling.
- Lavdosis ketamin anbefales i flere internationale retningslinjer som led i multimodal smertebehandling.

Evidensen var dog præget af metodologisk heterogenitet, og patienter med dagligt opioidforbrug var ikke inkluderet i de eksisterende randomiserede studier.

Denne patientgruppe blev adresseret i afhandlingens randomiserede, dobbeltblindede studie, hvor patienter med og uden dagligt opioidforbrug blev inkluderet. Tillæg af lavdosis ketamin til intravenøs morfin resulterede i en hurtigere og større reduktion i smerteintensitet end morfin alene, og effekten blev observeret uafhængigt af patienternes opioidstatus. Behandlingen var forbundet med flere kortvarige psykomimetiske bivirkninger umiddelbart efter administration, men der blev ikke fundet forskelle i alvorlige bivirkninger, respiratoriske komplikationer, sedation eller patienttilfredshed.

Samlet bidrager afhandlingen med ny klinisk evidens for håndteringen af akutte smerter hos patienter med og uden dagligt opioidforbrug. Resultaterne dokumenterer dels, at patienter med højt opioidforbrug fortsat risikerer utilstrækkelig smertebehandling i akutafdelingen, dels at lavdosis ketamin som supplement til morfin kan forbedre den tidlige analgesi uden væsentlige sikkerhedsmæssige problemer. Afhandlingen understøtter dermed en mere

individualiseret og multimodal tilgang til akut smertebehandling og bidrager med et evidensgrundlag for fremtidige kliniske retningslinjer og implementering i danske akutmodtagelser.

Interessekonflikter

Forfatteren angiver ingen interessekonflikter.

Finansiering

Ingen.

PERSPEKTIVERING

- Resultaterne understøtter mere individualiseret opioiddosering hos opioidtolerante patienter.
- Lavdosis ketamin kan indgå som en del af multimodal smertebehandling ved svære akutte smerter.
- Afhandlingen bidrager med klinisk evidens, som kan anvendes ved udvikling af lokale og nationale behandlingsvejledninger.